

Qarqaraly

Газет 1930 жылдың 7 қарашасынан шығады

14 қыркүйек 2024 жыл Сенбі №37 (11 987)

<https://qarqaralygazeti.kz>

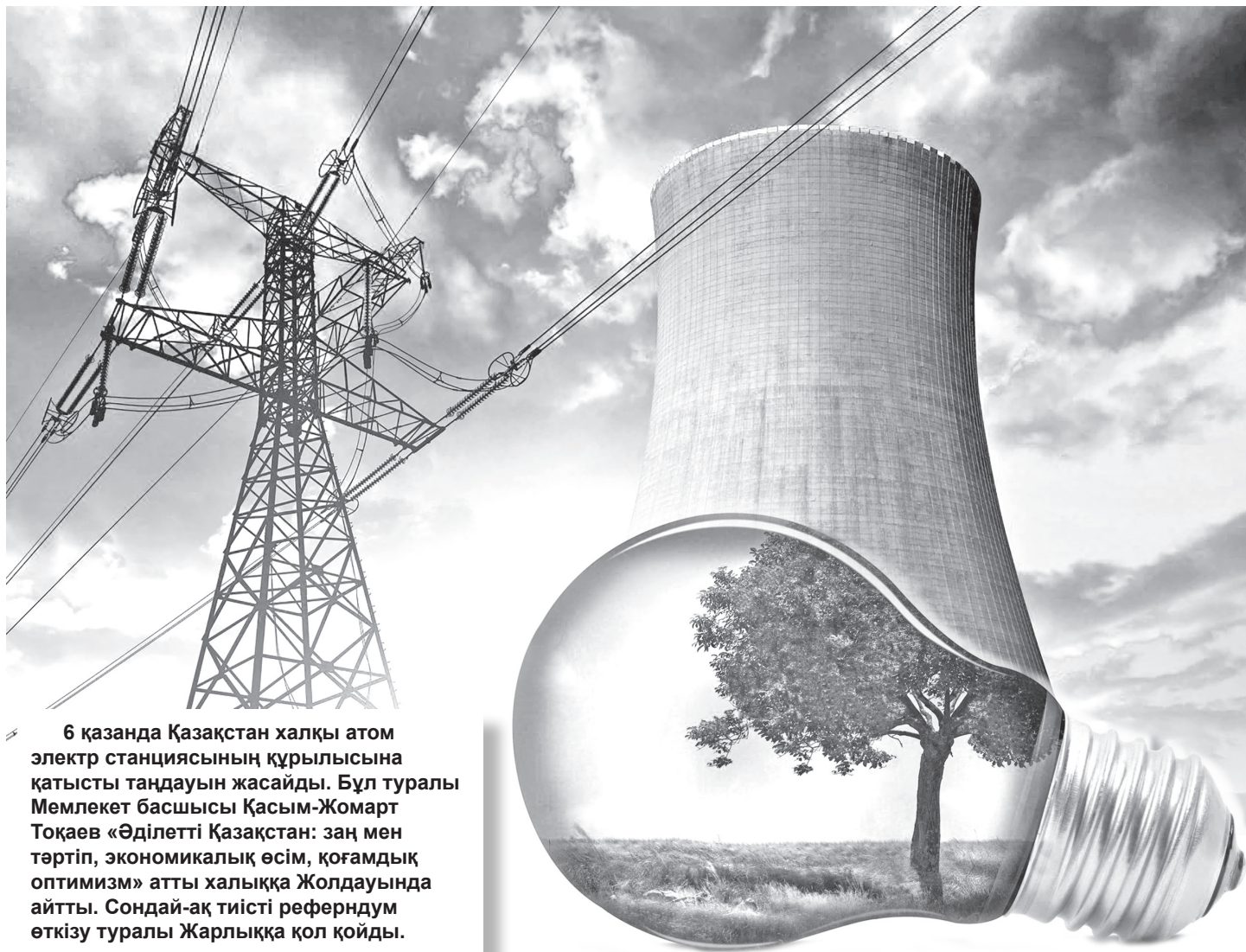
www.facebook.com/qarqaralygazeti/

[qarqaraly_gazeti](#)

karkaraly_too@mail.ru

Референдум

Атом энергетикасы – болашақтың энергиясы

6 қазанда Қазақстан халқы атом электр станциясының құрылысына қатысты таңдауын жасайды. Бұл туралы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты халыққа Жолдауында айтты. Сондай-ақ тиісті референдум өткізу туралы Жарлыққа қол қойды.

Президент жолдауда бүгінде әлемде энергия тапшылығы күшейіп бара жатқанын мәлімдеді. Ел экономикасының даму қарқынын ұстап тұру үшін сенімді және экологиялық тазға қуат көздері аса қажеттігін тілге тиек етті. Сондықтан атом энергетикасын дамытуға баса мән беру керектігін алға тартты. «Себебі экономикамыз күн өткен сайын мол энергияны қажет етуде. Мұндай сұранысты атом энергетикасы қамтамасыз ете алады. Қазір дамыған және дамушы 30 мемлекетте 200-ге жуық атом электр стансасы жұмыс істеп тұр.

Біз еліміздің өзіне тән ерекшелігін және ұзақ мерзімге арналған ұлттық мүдделерімізді ескере отырып, тек алға қарай жүруіміз қажет. Бір сөзбен айтсақ, болашақты ойлауымыз керек. Сондықтан мен атом электр стансасын салуға қатысты барынша байыпты шешім қабылдау қажеттігін ұдайы айтып келемін. Стратегиялық жоспарларды қоғамда кеңінен талқылау керек деп санаймын. Ел өміріндегі әрбір маңызды қадам жұртшылықпен бірлесіп жасалуға тиіс. Атом электр стансасы туралы ре-

ферендумға қатысты да дәл солай болуы керек. Бытыр мен бұл мәселе бойынша өз пікірімді айттым, яғни, референдум тақырыбының қоғам талқысына түскеніне бір жыл болды. Бұл азаматтарымыздың жан-жақты ойланып, салмақты шешім қабылдауына жеткілікті мерзім деп ойлаймын. Сондықтан мен Үкіметтің ұсынысын қолдаймын. Атом электр стансасын салу мәселесіне қатысты жалпыұлттық референдум биылғы 6 қазанда өтеді. Бүгін тиісті Жарлыққа қол қоямын», – деді Президент.

Президенттің айтуынша, алдағы референдум кең ауқымды жалпыұлттық диалогтың тағы бір айқын көрінісі болмақ. Осылайша билік «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» тұжырымдамасының бос сөз емес, нақты іс жүзінде жүзеге асып жатқанын айқындамақ. Мемлекет басшысы осындай қадамдар арқылы жаңа қоғамдық-саяси

мәдениеттің негізі қаланатындығын айтты. Бұл қадам – маңызды мемлекеттік шешімдер қабылдаудың жаңа үлгісін жасаудың бастамасына айналмақ. Елімізде кейінгі бір жыл

ішінде атом электр станциясын салу мәселесі барынша талқыланып жатқаны мәлім. Түрлі деңгейдегі іс-шаралар тұрақты түрде өтіп жатыр. Бұл іс-шараларға ғалымдар да белсенді қатысып өз пікірлерін бүкпей айтып жүр. Мамандар пікірі саналуан. Атом электр станциясының құрылысын құптайтындар да, көңілі күпті болып жүргендер де бар. Мәселен, тәуелсіз эколог Бекберген Керейдің айтуынша, елде энергия тапшылығы өткір тұр. Келешекте тапшылық көлемі артуы ғажап емес. Қазір Қазақстан энергияға сұраныс артқан кезде электр қуатын көрші елдерден импорттауға мәжбүр. «Сондықтан атом электр станцияларын салудағы басты мақсат – электр энергиясының импортын азайту және энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету», – дейді маман. Сарапшының сөзіне сүйенсек, Қазақстанда 148 жаңартылатын энергия көзі бар. Алайда олардың қуаты тұрақты энергиямен қамтамасыз ету үшін жетпей отыр. Осы тұрғыдан келгенде атом электр станциясы энергия тұрақтылығын қамтамасыз етіп, тапшылықтың орнын толтыра алады.

2-бет

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ РЕФЕРЕНДУМ КОМИССИЯСЫ

РЕФЕРЕНДУМ 2024

«РЕФЕРЕНДУМ ТАҒАЙЫНДАЛҒАН КҮН ТУРАЛЫ»

2024 жылы 6 қазанда республикалық референдум өтеді.

Референдумға қатысу құқығына он сегіз жасқа толған Республика азаматтары ие болады.

Референдум ерікті қатысу, еркін ерік білдіру, сондай-ақ азаматтардың жалпыға бірдей, тең, тікелей және жасырын дауыс беру қағидаттарына сай өтеді.

Референдумда қойылатын сауал: «Сіз Қазақстанда атом электр станциясын салуға келісесіз бе?»

Әркімнің дауысы маңызды!

Қазақстан Республикасының Орталық референдум комиссиясы

Президент Жолдауы – ел мүддесі

Өзекті Жолдау

2024 жылдың 2-ші қыркүйегі күні Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Парламент палаталарының бірлескен отырысында Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауын жариялады.

Президенттің жолдауы Қазақстанның алдағы кезеңдегі саяси және әлеуметтік-экономикалық даму перспективаларына арналды.

Президенттің әділетті Қазақстан құру, заң мен тәртіпті сақтау, экономикалық өсуді қамтамасыз етуге негізделген халыққа Жолдауында – еліміздің қарқынды дамуы мен әрбір азаматымыздың өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған нақты қадамдары қамтылған.

Президент биылғы Жолдауын: жасыратыны жоқ, еліміздің көптеген азаматтарының мойнында бірнеше несие бары анық. Бұл – өте өзекті мәселе, қоғамдық қатер десек те болады – деп бастап, осы түйткілді мәселені шешуге бағытталған арнайы заңдар қабылдауды ұсынды.

Сонымен қатар, ақша-несие саясаты мен фискалды саясаттың арасындағы үйлесімсіздікті жою қажеттігін атап өтті.

Қазіргі банктер туралы заңның осыдан 30 жыл бұрын қабылданғанын, ол кезбен, қазіргі уақытты салыстыруға келмейтінін айта келіп, банктерге қатысты жаңа заң қажеттігіне тоқталды.

Салық кодексін жаңарту жолында асығыстық танытпауды, сапалы құжат әзірлеуді ұсынды.

Жеке табыс салығының мөлшерлемесін азаматтардың кірісіне қарай дифференциациялау қажеттігіне тоқталды.

Келешекте борышкердің банктегі есеп-шотын толық бұғатталмауын, салықтық әкімшілендіру ісінде жазалау тәсілінен бас тартуды тапсырды.

Кейінгі кездері қоғамымызда елеусіз қалып жатқан – жұмысшы мамандардың қажырлы еңбектері ескеріліп, 2025 жыл жұмысшы мамандықтар жылы болып жарияланды.

Үкіметке колледжде жақсы оқыған түлектерді мамандығы бойынша мемлекеттік қызметке алу мүмкіндігін қарастыруды тапсырды.

Сонымен қатар, елімізде кейінге 30 жылда етек алып келген шындыққа жанаспайтын ақпарат беру, басқаша айтқанда, мәліметтерді бұрмалау ауыл шаруашылығындағы шынайы ахуалды бағалауға кедергі келтіріп отырғанын бас айтты.

Сондай-ақ, Президент денсаулық сақтау саласына қомақты қаржы бөлінсе де, нәтиже көрінбейтінін айтып, Үкіметке алдағы жылдың басынан бастап «Әлеуметтік емиян» жобасын жүзеге асыруды тапсырды.

Еліміздің жарқын болашағы үшін, бұл бағыттағы жұмыстардың сәтті жүзеге асуына баршамыз атсалысуымыз қажет.

Манарбек КӨРІМ,
Қарқаралы ауданының
мемлекеттік архивінің басшысы,
ҚР Журналистер Одағының мүшесі

Аудан жаңалықтары

Қарқаралы – облыс аумағындағы ең көне шаһар. Кеңес дәуірінің тарихшылары оның шежіресін Сібір қазақтары дала губернаторлығының әкімшілік-аумақтық орталығы – Қарқаралы сыртқы округі болған станицадан бастайтын еді. Ол 1868 жылы Семей облысы құрамындағы уездік қала мәртебесін иеленді. 1928-1930 жылдары және 1934-1936 жылдары өзі аттас округтің орталығы, 1930-1934 жылдар аралығында және 1936 жылдан бері – Қарқаралы ауданының орталығы. Әңгіме болып отырған қала облыстың шығыс бөлігінде, Қарағандыдан 220 шақырым қашықтықта, теңіз деңгейінен 815 метр биікте орналасқан.

Қарқаралының тарихымен таныс жергілікті жұрт, жалпы көзі қарақты оқырман 2004 жылы оның 180 жылдығы дүркірете тойланып, 2014 жылы да дөңгелек цифрмен біткен мерейтойы аталып өткенінен хабардар. Бірақ, биыл ондай мереке ұйымдастырылмады.

Қарқаралы «Қала күнін» мерекеледі

Оның басты себебі, Қарқаралы ежелден-ақ тұрақты елді мекен болғаны туралы тың мәліметтердің табылуы. Кейінгі зерттеу деректеріне сүйенген заманауи тарихшылар өңірдің елді мекенге айналғанын мың жылдан астам уақыт өткеніне сенімді. Мысалы, ҚР ҰҒА академигі, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ жанындағы «Еуразия тарихы мен мәдениетін зерттеу» орталығының директоры (Астана) С.Сыздықов Қарқаралының тарихы осы дәуірдің VIII-X ғасырларында Қарлық қағанатының құрамында болған кезімен, дәлірек айтқанда 840 жылы қарлықтардың билеушісі Білге құл Қадырханның өзін қаған деп жариялауымен байланыстырады. Осы деректі негізге алатын болсақ, алдымыздағы 2025 жылы Қарқаралының ірге тепкеніне 1185 жыл толмақ.

Қарқаралының жасына қатысты жоғарыдағыдай әртүрлі деректер мен

болжамдар алдыға тартылып, нақты ғылыми тұжырым жасалмағандықтан, аудан әкімшілігі биыл ұлан-асыр той жасаудан тартынып, қыркүйек айының жетісінде «Қала күні» мерекесін атап өтумен шектелді.

Сенбінің ақшаында аудан әкімшілігі ғимаратының алдындағы алаңға дала сахнасы, LED экран, түрлі-түсті жарық беру қондырғысы орнатылып, жергілікті өнерпаздардың ән-күй бағдарламасы басталды. Көрермендер бір серпіліп алған соң, елімізде жарияланған «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы аясында қала тұрғындарына тазалық мәдениетін орнықтыру, туып-өскен аймағына сүйіспеншілікпен, өмір сүріп жатқан жеріне жанашырлықпен қарау мақсатымен ұйымдастырылған байқаудың қорытындысы жарияланды.

2-бет

Тағзым

«Шаман келгенше, артыңда із қалдырып кетуге тырыс». Мекебай ЖАЗЫБАЕВ

Қарқаралы қаласының тумасы, Қа- жының ұлы, көзі тірісінде ақсақал атан- ған, бар өмірін жас ұрпаққа білім мен саналы тарбие беруге арнап, қырық жыл артынан із қалдырған ұлағатты ұс- таз атанған, ақылгөй әкеміз Мекебай Жазыбайұлының фөниден бақиға ат- танғанына 18 қыркүйекте 44 жыл толса, анамыз Рахима Құсайынқызының ара- мыздан о дүниеге сапар шеккеніне 48 жыл толып отыр.

Менің әкем Жазыбаев Мекебай 1905 жылы 10 маусым күні Қарқаралы уезіне қарасты Темірші болысының №16 Кешен деп аталатын жерінде дү- ниеге келген. Негізі атының Мекебай аталуы, атам Жазыбай “Меккеге” үш рет жаяу барып қажылық атағын алған, ол кісі екінші рет Меккеге барып келген соң, менің әкем туған, сол себепті аты Меккебай аталған. Біз әкемізден үш ағайындымыз. Мен, Мәдениет, Марал Мекебаева (өз атына жазған қызы).

Әкем 1942 жылы соғысқа кеткенде 15 күннен соң туылыппын. Әкем соғыста көп болмай денсаулығына байланысты қайтып келген. Мен әкемнің ерке қызы болдым. Мәден ағайым әкемді «Әже» деп атады. Мәденнің атауымен бізде «Әже» деп атадық. Әкем балалық шағында молладан оқып арабшаны меңгерген. Сосын Қарқаралыдағы педагогикалық училищені бітіріп, бұдан кейінгі ғұмырын мұғалімдік қызметке арнайды. Ауданның

«Мәдениет және Комсамол» шыңы деп аталатын бастауыш мектептерге сабақ берді.

1943 жылдан бастап, демалысқа шыққанға дейін Қарқаралы қаласының №1 қазақ орта мектебінде бастауыш сы-

нып оқушыларының сүйікті ұстазы болды. Әкемнің алдынан көптеген балалар оқып тәрбиеленді. Олардың ішінде жігіттер мен қыздар Қазақстанымыздың бетке ұстар ел басқарған азаматтары болды. Олар Тендік Изатов, Кәкім Зәкішов , Әміржан Сымағұлов, Роза Жүнібаева, Марат Жүкібаев, Света Сүлейменова, Байқал Қожасов, Мейдан Сыздықов, Совет Қабылдин, Марат Раимбеков, Амантай Хасенов, Мағауия Толымбеков, Аман Хамитов, Ташенов Алтынбек т.б.

Әкемнің өзі жазған көптеген ең- бектері бар. Мақал-мәтелдері, күлкі-әзіл әңгімелері, сонымен қатар мектепке қа- жет «Бастауыш оқудың тиімділігін арт- тыру», «Методикалық таблицалар», «Грамматикалық ойындар». Осы қара- пайым еңбектері жоғары бағаланып, Әкеме Қазақ ССР-ның еңбек сіңірген мұғалімі атағын берді және «Еңбек қы- зылту». Құрмет белгісі ордендерімен, Крупская атындағы, Ыбырай Алтын- сарин атындағы медальмен, Қазақ ССР Жоғары Кеңесінің Құрмет грамо- таларымен, медальдармен марапат- талды.

2005 жылдың қазан айында академик О.А Жәутіков атындағы №1 Қазақ орта мектебінің ұжымы, мектеп директоры Төлеубаева Гүлнария және оқу бөлімінің меңгерушісі Тілек Садуақасов, аудандық әкімі аппараттары әкемнің 100 жылдық мерейтойын өткізді. Арнайы мектеп төріне 1 лицей оқу кабинеті, әрі мұражай ашылды, тұрған үйіне мемориал тақта қойылды. Әкем мектепте ғана емес, өз отбасымыздың ұйытқысы болды. Біз мақтанарлықтай үлгі етердей жайдары

мінезді, адамгершілігі мол адам еді. Әкем бізді ғана емес, келіні Розаны да еркелетіп ұстады. Роза жеңгемнің мінезі, үлкенді сыйлай білетіндігі, туыстарды жатсынбай ішке тартып бәрін біріктіруі әкеме өте ұнайтын.

Мен №1 Қазақ орта мектебінің тү- легімін 1949-1959 жылдары осы мек- тепте оқып бітірдім, бітіргеніме биыл 65 жыл толды.

Биыл академик О.А.Жәутіков атын- дағы Қазақ орта мектебіне 90 жыл толып отыр. Бұл мектеп маған өте ыстық. Себебі мектепте әкем Мекебайдың ізі қалған. Бұл мектептің басшылығына әкемнің кабинетін күтіп-баптап отырғандарына алғысымды айтамын. Мектебім гүлдей берсін әкемдей Қазақстанға әйгілі азаматтар түлеп шыға берсін.

Мен Қарағанды медицина учили- щесін бітірген соң, осы аудандық сан- эпидстанциясында табан аудармай 36 жыл баклаборант болып, жемісті еңбек еттім. Қазір құрметті демалыстағы зей- неткермін. Ағайым Мәден мен Роза жеңгем 6 бала, Марал мен Жанатай 7 бала, жолдасым Армия екеуіміз 6 бала, тәрбиелеп өсірдік. Алды ата-әже болып немере, жиендерді болып, біздер шөберелердің қолынан май жеп жүрген жайымыз бар.

Асқартау әкемді, аяулы анамды, ағам Мәденді, бауырым Миртайды са- ғына еске алып, аруағына бас иіп, дұға бағыштап, қабірлеріне Алладан рахым, Пайғамбарымыздан шапағат тілеймін.

Клара ЖАЗЫБАЕВА

Хабарландыру

"TANTALL" ЖШС Қарағанды облысында орналасқан №1947-EL 11 блокты лицензиялық алаңның қатты пайдалы қазбаларды барлау жоспары үшін әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізілетіні туралы хабарлайды, Қарқаралы ауданы.

Аумағына әсер етуі мүмкін және аума- ғында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкім- шілік-аумақтық бірліктердің тізбесі (егер тың- даулардың бір пәні бойынша қоғамдық тың- даулар бірнеше әкімшілік-аумақтық бірлікте өт- кізілсе): Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, а. Айрық.

Әсер ететін аумақ - Қарағанды облысы, Қар- қаралы ауданы.

Әсер ету аумағының географиялық коор- динаттары: 50°28'23.46"С, 76°49'1.15"В.

Тыңдау 23.10.2024 ж. сағат 15.00-де мына мекен-жай бойынша өтеді: Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Мәди а/о, Айрық ауылы, А. Әбішев көшесі,3 әкімдік ғимараты.

Тыңдауларға қатысу үшін сілтеме бойынша өту қажет: <https://us05web.zoom.us/j/3497777332?pwd=by2zfdKYDNbOML7s45ezv7JPvgtiBU.1&omn=81404127296>

Конференция идентификаторы: 349777 7332. Кіру коды: 123456.

Ашық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық

тыңдауларға қатысушылардың шешімі бо- йынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзар- тылуы мүмкін.

Бастамашы – "TANTALL" ЖШС. тел 87058067808

Жобалау құжаттамасын әзірлеуші «Иваненко А. А.» ЖК. ҚР Қоршаған ортаны қорғау минис- трлігі берген 11.04.2008 ж. №01801р мемлекеттік лицензиясы. тел. 8(702)1889815.

Жергілікті атқарушы орган (ЖАО) – "Қарағанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ, e-mail: expertiza.upr_krg@mail.ru, Қарағанды қ., Лобода к-сі, 20. тел: 8 (7212) 56-81-66.

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын ма- териалдар бірыңғай экологиялық порталда орналастырылады <https://ecoportal.kz> және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсында: <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар БЭК-те қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мер- зімде, сондай-ақ ЖАО мекенжайы бойынша қабылданады.

Қосымша ақпаратты e-mail арқылы алуға болады consult_escorgo@mail.ru. и тел: 8(702)1889815.

Объявление

ТОО «TANTALL» уведомляет о проведении общественных слушаний по материалам для получения экологического разрешения на воз- действие для плана разведки твердых полезных ископаемых лицензионной площади №1947- EL 11 блоков находящейся в Карагандинской области, Каркаралинский район.

Перечень административно-территори- альных единиц на территорию которых может быть оказано воздействие и на территории которых будут проведены общественные слу- шания (если общественные слушания по одному и тому же предмету слушаний проводятся бо- лее чем в одной административно-террито- риальной единице): Карагандинская область, Каркаралинский район, а. Айрык.

Территория, на которую оказывается воз- действие - Карагандинская область, Кар- каралинский район.

Географические координаты территории воздействия: 50°28'23.46"С, 76°49'1.15"В.

Слушания состоятся 23.10.2024 г. в 15.00 часов по адресу: Карагандинская область, Кар- каралинский район, Мадийский с/о, с. Айрык, ул. А.Абишева, 3 здание акимата.

Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке: <https://us05web.zoom.us/j/3497777332?pwd=by2zfdKYDNbOML7s45ezv7JPvgtiBU.1&omn=81404127296>

Идентификатор конференции: 349777 7332. Код доступа: 123456.

Срок проведения открытого собрания может быть продлен до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

Инициатор – ТОО «TANTALL». тел 87058067808

Разработчик проектной документации проекта ИП «Иваненко А.А.». Государственная лицензия №01801Р от 11.04.2008 г выданной Министерством охраны окружающей среды РК тел. 8(702)1889815.

Местный исполнительный орган (МИО) – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области», e-mail: expertiza.upr_krg@mail.ru

г. Караганда, ул. Лободы, 20. тел: 8 (7212) 56-81-66.

Материалы, выносимые на общественные слушания, будут размещены на Едином экологическом портале <https://ecoportal.kz> и официальном интернет-ресурсе местного исполнительного органа: <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на ЕЭП, а также по адресу МИО.

Дополнительную информацию можно полу- чить по e-mail: consult_escopro@mail.ru. и тел: 8(702)1889815.

Хабарландыру

"NC Engineering" ЖШС №1844-el М лицен- зиялық алаңды барлау жоспарына "ықтимал әсерлер туралы есеп" жобасын талқылау бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды-43-71-(10г-5а-23,24) М-43-71-(10г- 5в-1,2,3,4,6) Қарағанды облысында орналасқан, Қарқаралы аудан.

Аумағына әсер етуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-ау- мақтық бірліктердің тізбесі (егер тыңдаудың бір пәні бойынша қоғамдық тыңдаулар біреуден артық әкімшілік-аумақтық бірлікте өткізілсе): Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Ай- набулак с.

Әсер ететін аумақ - Қарағанды облысы, Қар- қаралы ауданы.

Әсер ету аймағының географиялық коор- динаттары: 49°34'26.12"С, 76°11'38.19"В.

Тыңдау 22.10.2024 ж.сағат 15.00-де мына мекен-жай бойынша өтеді: Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданы, Абай а/о, Айнабұлақ ауылы, Мендеке Батыр көшесі,15 әкімдік ғимараты.

Тыңдауларға қатысу үшін мына сілтеме бо- йынша өту керек: <https://us04web.zoom.us/j/72010900329?pwd=XiEV0kMTmlYlXm3dsx7J8lJNuzR98N.1>

Конференция ID: 720 1090 032 Қол жеткізу коды: QCZ9dv.

Ашық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық

тыңдауларға қатысушылардың шешімі бойынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзартылуы мүмкін.

Бастамашы – «NC Engineering» ЖШС. тел 87058067808

Жобалау құжаттамасын әзірлеуші «Иваненко А. А.» ЖК. ҚР Қоршаған ортаны қорғау минис- трлігі берген 11.04.2008 ж. №01801р мемлекеттік лицензиясы. тел. 8(702)1889815.

Жергілікті атқарушы орган (ЖАО) – "Қара- ғанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ, e-mail: expertiza.upr_krg@mail.ru, Қарағанды қ., Лобода к-сі, 20. тел: 8 (7212) 56-81-66.

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын ма- териалдар бірыңғай экологиялық порталда орналастырылады <https://ecoportal.kz> және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсында: <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар БЭК-те қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мер- зімде, сондай-ақ ЖАО мекенжайы бойынша қа- былданады.

Қосымша ақпаратты e-mail арқылы алу- ға болады consult_escopro@mail.ru. и тел: 8(702)1889815.

Объявление

ТОО « NC Engineering» уведомляет о прове- дении общественных слушаний по обсуждению проекта «Отчета о возможных воздействиях» к плану разведки Лицензионной площади №1844-EL М-43-71-(10г-5а-23,24) М-43-71-(10г- 5в-1,2,3,4,6) находящиеся в Карагандинской области, Каркаралинский район.

Перечень административно-территори- альных единиц на территорию которых может быть оказано воздействие и на территории которых будут проведены общественные слушания (если общественные слушания по одному и тому же предмету слушаний проводятся более чем в одной административно- территориальной единице): Карагандинская область, Каркаралинский район, с. Айнабулак.

Территория, на которую оказывается воз- действие - Карагандинская область, Кар- каралинский район.

Географические координаты территории воздействия: 49°34'26.12"С, 76°11'38.19"В.

Слушания состоятся 22.10.2024 г. в 15.00 часов по адресу: Карагандинская область, Кар- каралинский район, Абайский с/о, с. Айнабулак, ул. Мендеке Батыр,15 здание акимата.

Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке: <https://us04web.zoom.us/j/72010900329?pwd=XiEV0kMTmlYlXm3dsx7J8lJNuzR98N.1>

Идентификатор конференции: 720 1090 0329. Код доступа: QCZ9dv.

Срок проведения открытого собрания может быть продлен до пяти последовательных рабочих дней по решению участников об- щественных слушаний.

Инициатор – ТОО «NC Engineering». тел 87019744853

Разработчик проектной документации про- екта ИП «Иваненко А.А.». Государственная лицензия №01801Р от 11.04.2008 г выданной Министерством охраны окружающей среды РК тел. 8(702)1889815.

Местный исполнительный орган (МИО) – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кара- гандинской области», e-mail: expertiza.upr_krg@mail.ru г. Караганда, ул. Лободы, 20. тел: 8 (7212) 56-81-66.

Материалы, выносимые на общественные слушания, будут размещены на Едином эко- логическом портале <https://ecoportal.kz> и офи- циальном интернет-ресурсе местного испол- нительного органа: <https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat?lang=ru>.

Все замечания и/или предложения прини- маются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на ЕЭП, а также по адресу МИО.

Дополнительную информацию можно полу- чить по e-mail: consult_escopro@mail.ru. и тел: 8(702)1889815.

Жақсыдан қалған жәдігер

Журналистік кәсіптің жалына жаңа ғана қол артқан шағымда, 1978-1988 жылдары бұрынғы Талды аудандық (қазір Қарқаралының құрамында) «Шұғыла» – «Восход» газеттерінің редакциясында қызмет атқарып, біраз жергілікті азаматтармен жақын араласу мүмкіндігіне ие болдым. Көбінің жасы менен үлкен. Мен әскер қатарынан жаңа босаған жігітпін, олар өмір көрген, шаруашылық, бөлімше басшылығы лауазымына қол жеткізген үлкен адамдар. Соған қарамастан, өздерінің қатарына тартып, Кенттіі қоршап жатқан елдің, шежірелі жердің тарихымен, ерекшелігімен танысуыма зор ықпалдарын тигізді. Сол ағалардың арасында Мұқатай Тоқмұрзин, Амантай Сүлейменов, Жұмажан Қасымов сияқты таным көкжөгінің кеңдіімен, ұлт рухына жанашырлығымен айрықшаланатын тұлғалардың орны бөлек-тін. Олар осы өңірде бұрын-соңды болған оқиғалар, оларға қатысқан адамдар, кейінгі ұрпаққа қалдырған үлгі-өнеесі жайлы шұрайлы тілмен әңгімелейтін еді...

Таяуда мерзімді баспасөз тігінділерін парақтап отырып «Орталық Қазақстан» газетінің осындап отыз жыл бұрынғы нөмірінде жарық көрген шағын мақалаға көзім түсті. Авторы Жұмажан ағамыз екен.Жұмекең туралы аз-көм дерек: II дүниежүзілік соғыс қайнап жатқан кезде, 1942 жылы 24 ақпанда қазіргі Шет ауданының Ақбауыр аулында жарық әлем есіен ашыпты. Балалық шағы соғыс ауыртпалығынан тұралап қалған елдің экономикасын көтеруге, адамдардың өлеуметтік жағдайын жақсарту кезеңіне дәп келгендіктен, қоғамдық еңбекке ерте араласады.

8 сыныпты бітірген 1957 жылы Қарқаралы зооөветтехникумына түсіп, сол кездің өзінде ауыл шаруашылығына қажетті мамандар даярлау ісімен танылған оқу орнын тәмамдап, бұрынғы Көкшетау облысының Рузавевка ауданындағы «Мәдениет» шаруашылығында еңбек жолын бөлімшенің мал дәрігері болып бастаған екен. 2 жылдан кейін Қарқаралыға оралып, «Восток» совхозында қызмет атқарады. Одан соң «Бесоба», «Ынтылы», Жамбыл атындағы шаруашылықтарда мал маманы, бөлімше меңгерушісі болып, мол тәжірибе жинайды.

Жұмекеңмен 1979 жылы таныстым. Аудан орталығы Қарағайлы кентіне ең

Жадымдасыз, Жұмеке!

шалғай орналасқан «Еңбек» совхозында бас зоотехник екен. Бұл кезде жоғары білімді маман, Целиноград ауыл шаруашылық институтын бітірген ол төрт түліктің ерекшелігін, шаруашылықтың жағдайын білуімен ғана емес, қазақ өнеріне тереңдігімен де тәнті етпті. Келесі жылы ол совхоз директоры болып тағайындалды. Іссапармен қашан бара қалсақ та ауылдың ұшы-қиыры жоқ науқанының үстінен шығамыз.

Кенттің терістік және шығыс беті мал өсіруге қолайлы болғанымен, егін шаруашылығы үшін тиімді емес-ақ. Осыған қарамастан, Н.С.Хрущевтің өолонтаризмі кезінде тың және тыңайған жерлерді игеру ұраны көтеріліп, миллиондаған гектар қазақ жерін соқа түрені айғыздағанда тоз-тозы шыққан аумақтың бірі – «Еңбек» совхозы. Егіншілігі ауа райы құбылысына тәуелді, алынған болымсыз өнімді элеваторға тасымалдау өте қымбатқа түсетініне қарамастан, шаруашылық мыңдаған гектар жерге жоспарға сай дәнді дақыл тұқымын сіңіреді жыл сайын. Шаруашылықты жүрезінде дербес ой-пікірі бар Жұмажан Қасымов осы мәселені қынжыла айтып, аэарлық саланы дамыту үшін ауыл адамдарына еркіндік қажеттігін жиі көтеретін. Тұмшаланған қоғам мен экономиканың өзінде, совхоз дамуы үшін алыстағы тұрғындарға қолайлы жағдай жасауға бар мүмкіндігін, қажыр-қуатын жұсады. Бөлімшелерге бастаушы мектеп, фельдшерлік-акушерлік пункт, малшылар мен механизаторларға тұрғын үйлер салғызды, телефон, раця байланысын жолға қойды.

1984 жылы жауын-шашын аз түсіп, күзде астық түсімі мардымсыз болды. Сөйтсе де, еңбек адамдарының жазығы жоқ екенін ескерген Жұмекең тыңның 30 шаруашылықтың 20 жылдығын атап өтуге шешім қабылдапты. Күзгі жиындерін аяқталып, қазан айы орталаған кезде аудандық атқару комитетінің

төрағасы В.В.Миллер бастаған топ мерекеге бардық. Салтанатты жиын өтті. Сол жолы газеттің фототіпшісі Ерғали Қатаев екеумізді сөзге тартқан Жұмекең: «Жер аяғы кеңеңен жазда келіндерші, Құнанбай әкесі Өскенбайға ас берген Көкшетауға апарайын, қырық ошақтың орнын көрсетейін», – деп еді. Өкінішке орай, оны-мұны деп жүріп, Көкшетауға сол күйі бара алмадық.

Жұмажан Қасымов 1990 жылы «Бейбітшілік» совхозының директоры лауазымына тағайындалды. Ел экономикасы тұралаған уақытта мұнда 250 орындық мектеп ғимараты салынуы – оның іскерлігі мен табандылығының нәтижесі.

Тосқаныңшы жылдардың тоқырауы тұсында мемлекеттік меншікті таллан-тарахқа салу аса ауқымды көлемде, барынша ашкөздікпен жүргені белгілі. Ол үшін кеңес дәуірінде жасалған ортақ иілікті жеке меншікке беру, оңтайластыру жөлуімен билік ауылды талқандауды бастағанда совхозды сақтап қалуға Жұмекең бар күш-жіерін салды. Бірақ, ортақ өзізден оңаша бұзауды артық көрген жұрт бесон тоқпты, тозығы жеткен трактор иеленуді артық көріп, қоғам байлығы

талапайға түскенде, бұл кісі де үлесіне тиген мал мен техниканың басын қосып, «Жаңамоған» шаруа қожалығын құрып, ондаған отбасының тіршілігіне тірек болды. Дүниедең татар дәмі таусылғанша аталған шаруашылықты басқарды.

«Бейбітшілік» совхозында директор болған кезінде Қарқаралыда өткен кезекті бір дүбірлі мерекенің жүгін әдептегідей шаруашылықтар көтеріп алып, киіз үй тікті. Жиын қызығы соңына жетіп, өзгелердің қосы жығылып жатқанда Үлкен көлдің жағасында Жұмекеңнің боз үйі ғана қалды. Күні бойы жоспарлы қонағын күткен ол той тарқарда Алматы мен Қарағандыдан келген құрметті меймандарға, әсіресе «Егемен Қазақстан» бас газетінің редакторы, қазақ журналистикасының мэтрі Шерхан Мұртаза бастаған қалам ұстаған қауымға дөм беруді парыз санаған екен. Бірақ, күні бойғы іс-шаралар мен сый-сияпаттан шаршаңқырап қалған қонақтар аудан басшысы өтініш жасаған соң әрең иілігіп, үйге шалқантай кіргені әлі көз алдымызда. Асаба Жұмекеңнің өзі екен. Тәрдегі «иіг жақсылар» совхоз директоры не айтады дегендей ке-

кірттікке бой алдырған сыңайлы. Меймандарының атын атап, түсін түстеп өткен Жұмекең:

– Қадірлі Шераға, «Лениншіл жас» газетінің Қарағанды облысындағы меншікті тілшісі болып келген жап-жас кезіңізде «Бұлттар көшіп барады» атауымен очерк жазып едіңіз, – деген кезде Шерағаң шалқасынан түсті. Осы бір ауыз лепестен кейін «от ала келген» қонақтар жайғасып, түн ортасы ауғанда совхоз директорымен қимілге қоштасты. Ізденімпаз, оқығанын көңілге тоқи білетін Жұмекеңнің бір қыры осындай еді.

Ел әңгімесінің білегірі, тамаша оқырман Жұмекең ауылдың қым-қуыт науқандарының арасында қолы қалт ете қалса, қасиетті өңірдің шежіресін жасаған тарихи тұлғалар, туған елі мен жеріне жанашырлық танытатын замандастары туралы суреттемелер мен очерктерін, аэарлық саланың өзекті мәселелерін көтерген мақалаларын аудандық, облыстық, республикалық мерзімді басылымдарға жолдап тұрды. Мысалы, Алаштың арыс тұлғаларының бірі Жақып Ақбайұлы туралы халық аузынан жанаған деректері «Орталық Қазақстан», «Қарқаралы» газеттері мен «Қарқаралы» журналында жарық көрді. Оның «Ардақ тұттар азамат көп ауылда» айдарымен «Орталық Қазақстанда» жарияланған очерктер циклы өмірінің соңғы кездеріндегі тұшымды шығармашылық табысы еді. Кеңестік қоғамның қазанында қайнап жетілсе де, Жұмекеңнің жазбалары шұрайлы тілімен, елге қажетті тақырыпты көтеруімен, фактілерінің сонылығымен бөлектеніп тұратын.

Көп шенеуніктерден көкірек көзінің ашықтығымен ерекшеленетін Жұмажан Қасымов бюджетпен қаржыланбайтын «Қарқаралы» журналын шығарушылар алқасының мүшесі және тұрақты демеушісі болып, басылым уақытылы жарық көруіне өзінің ықпалын тигізді.

Асыл аға 2000 жылы 16 қарашада, бар болғаны 58 жасында жарық дүниемен қоштасты.

Төмендегі мақала – Жұмекеңнің тасқа таңбаланған мұраларының бірі. Көзі қарақты оқырман мұндағы ой-пікір әлі де маңыздылығын жоймағанын аңғарады.

Ермек БАЛТАШҰЛЫ,
Мәдениет қайраткері

Шаң баспайтын шумақтар әсем әндерден өз орындарын алуға тиісті

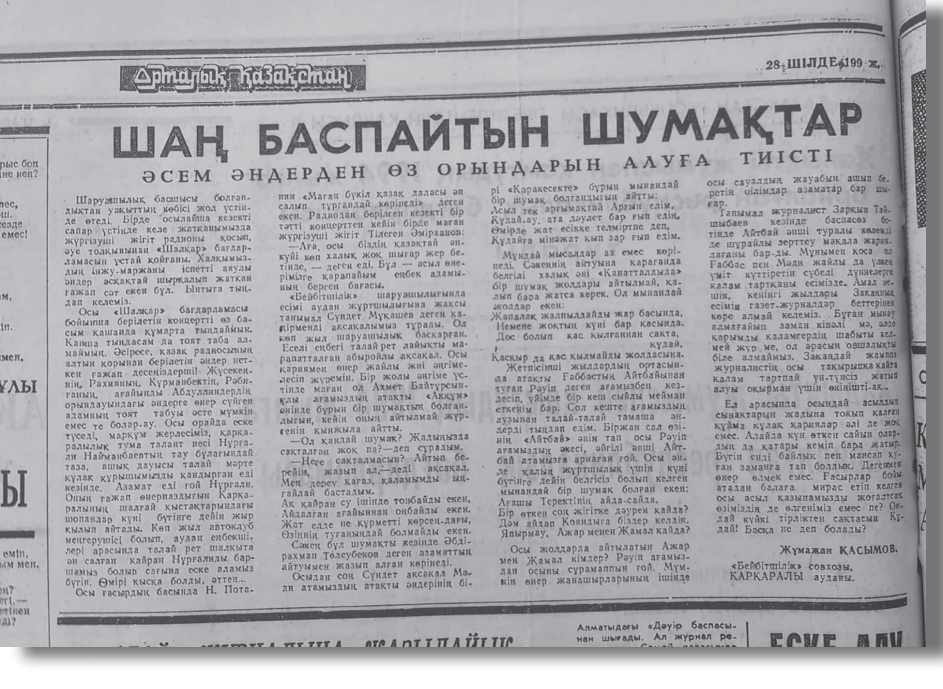
Шаруашылық басшысы болғандықтан уақыттың көбісі жол үстінде өтеді. Бірде осылайша кезекті сапар үстінде келе жатқанымызда, жүргізуші жігіт радионы қосып, әуе толқынынан «Шалқар» бағдарламасын ұстай қойғаны. Халқымыздың інжу-маржаны іспетті аяулы әндер асқақтай шырқалып жатқан ғажап сәт екен бұл. Ынтыға тыңдап келеміз.

Осы «Шалқар» бағдарламасы бойынша берілетін концертті өз басым қашанда құмарта тыңдаймын. Қанша тыңдасам да тоят та алмаймын. Әсіресе, қазақ радиосының алтын қорынан берілетін әндер неткен ғажап десеңдерші! Жүскеңнің, Рахияның, Құрманбектің, Рәбиғаның, ағайынды Абдуллиндердің орындауындағы ән-дерге өнер сүйген адамның тоят табуы есте мүмкін емес те болар-ау. Осы орайда еске түседі, марқұм жерлесіміз, қарқаралылық тума талант иесі Нұрғали Найманбаевтың тау бұлағындай таза, ашық дауысы талай мәрте құлақ құрышымызды қандырған еді кезінде. Азамат еді ғой Нұрғали. Оның ғажап өнерпаздығын Қарқаралының шалғай қыстақтарындағы шопандар күні бүгінге дейін жыр қылып айтады. Көп жыл автоном меңгерушісі болып, аудан еңбекшілері арасында талай рет шалқаты ән салған қайран Нұрғалиды баршамыз болып сағнаа еске аламыз бүгін. Өмірі қысқа болды, өттең...

Осы ғасырдың басында Н.Потанин «Маған бүкіл қазақ даласы ән салып тұрғандай көрінеді» деген екен. Радиодан берілген кезекті бір тәтті концерттен кейін бірде маған жүргізуші жігіт Тілеген Өмірханов:

– Аға, осы біздің қазақтай ән-күйі көп халық жоқ шығар жер бетінде, – деген еді. Бұл – асыл өнерімізге қарапайым еңбек адамының берген бағасы.

«Бейбітшілік» шаруашылығында

есімі аудан жұртшылығына жақсы танымал Сүндет Мұқашев деген қадірменді ақсақалымыз тұрады. Ол көп жыл шаруашылық басқарған. Еселі еңбегі талай рет лайықты марапатталған абыройлы асқақал. Осы қарияммен өнер жайлы жиі әңгімелесіп жүремін. Бір жолы әңгіме үстінде маған ол Ахмет Байтұрсынұлы ағамыздың атақты «Аққұм» әнінде бұрын бір шумақтың болғандығын, кейін оның айтылмай жүргенін қынжыла айтты. – Ол қандай шумақ? Жадыңызда сақталған жоқ па? – деп сұрадым. – Неге сақталмасын? Айтып берейін, жазып ал, – деді ақсақал. Мен

дереу қағаз, қаламымды ыңғайлай бастадым.

Ақ қайран су ішінде тоңбайды екен, Айдалған ағайыннан

оңбайды екен.

Жат елде не құрметті көрсен-дағы, Өзіңнің туғаныңдай

болмайды екен.

Сәкең бұл шумақты кезінде Әбдірахман Төлеубеков деген азаматтың айтуымен жазып алған көрінеді.

Осыдан кейін Сүндет ақсақал Мәді атамыздың атақты әндерінің бірі «Қаракесекте» бұрын мынадай бір шумақ болғандығын айтты:

Асыл тек арғымақтай Арғын елім,

Құдай-ау, ата дәулет бар ғып едің.

Өмірде жат есікке телміртпе деп,

Құдайға мінәжат қып, зар ғып едім.

Мұндай мысалдар аз емес көрінеді.

Сәкеннің айтуына қарағанда, белгілі халық әні «Қанатталдыда» бір шумақ жолдары айтылмай қалып бара жатса керек. Ол мынадай жолдар: Жапалақ жалпылдайды

жар басында,

Немене жоқтың күні бар қасында?!

Дос болып, қас қылғаннан сақта,

құдай,

Қасқыр да қас қылмайды

жолдасына.

Жетпісінші жылдардың ортасында атақты Ғаббастың Айтбайынан (дұрысы Айтбайдың Ғаббасынан – Е.Б.) туған Рәуіп деген ағамызбен кездесіп,

үйімде бір кеш сыйлы мейман еткенім бар. Сол кеште ағамыздың аузынан талай-талай тамаша әндерді тыңдап едім. Біржан сәп өзінің «Айтбай» әнін дәл осы Рәуіп ағамыздың өкесі (атасы – Е.Б.), әйгілі әнші Айтбай атамызға арнаған ғой. Осы әнде қалың жұртшылық үшін күні бүгінге дейін белгісіз болып келген мынадай бір шумақ болған екен;

Ағашы Теректінің айда-сайда, Бір өткен соң жігітке дәурен қайда? Дәм айдап Қояндыға біздер келдік, Япырым-ау, Ахяр менен Жамал қайда?

Осы жолдарда айтылатын Ажар мен Жамал кімдер? Рәуіп ағамыздан осыны сұрамаппын ғой. Мүмкін өнер жанашырларының ішінде осы

сауалдың жауабын ашып беретін білімдар азаматтар бар шығар.

Танымал журналист Шарын Тайшыбаев кезінде баспасөз бетінде Айтбай әнші туралы көлемді де шұрайлы зерттеу мақала жариялағаны бар-ды. Мұнымен қоса, ол Ғаббас пен Мәди жайлы да үлкен үміт күттіретін субелі дүниелерге қалам тартқаны асақанда. Ама! нешік, кейінгі жылдары Зақандың есімін газет-журнал беттерінен көре алмай келеміз. Бұған мынау алмағайып заман кінәлі мө, әлде қарымды қаламгердің шабыты келмей жүр ме, ол арасын оншалықты біле алмаймыз. Зақандай жампоз журналист осы тақырыпқа қайта қалам тартпап тұн-түнсіз жатып алуы оқырман үшін өкінішті-ақ...

Ел арасында осындай асылдың сынықтарын жадына тоқып қалған қуйма құлақ қариялар әлі де жоқ емес. Алайда күн өткен сайын олардың да қатары кеміп бара жатыр. Бүгін енді байлық пен мансап қуған заманға тап болдық. Дегенмен, өнер өлмек емес. Ғасырлар бойы атадан балаға мирас болып келген осы асыл қағнамызды жоғалтсақ, өзіміздің де өлгеніміз емес пе? Ондай күйкі тірліктен сақтасын құдай! Басқа не деп болады?

Жұмажан ҚАСЫМОВ
«Бейбітшілік» совхозы,
ҚАРҚАРАЛЫ ауданы

(«Орталық Қазақстан»,
28 шілде 1994 жыл)

«Қарқаралы» аудандық газетінің редакциясы» ЖШС Директоры – Бас редактор Құрманғазы ӨТЕБАЙ	100800 Қарқаралы қаласы, Ө.Бөкейханов к., 40 үй Бас редактор – 31-3-50 (факс) Қабылдау бөлімі – 31-7-84, 8-775-548-35-23 Бухгалтерия – 31-4-56 E-mail: Karkaraly_TOO@mail.ru Біздің есепшотымыз: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ Қарағанды қаласы, ИИК KZ326010191000161842, БИК HSBKZKXK БИН 990940002210	Газет жергілікті «Қарқаралы» газеті редакциясы баспаханасында теріліп, беттеліп, Қарағанды қаласындағы «Арқо» ЖШС (Сәтбаев к., 15) баспаханасында басылды.	Меншік иесі: «Қарқаралы» аудандық газетінің редакциясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі Құрылтайшысы: Жұмаханова Ғ.С. Газет Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінде 2019 жылдың 19 маусымында 177756-Ғ куәлікпен тіркелген. Автордың пікірі редакцияның көзқарасымен сәйкес келе бермейді.
Газет сенбі сайын шығады. Көлемі 2 баспа табақ. Индекс 65626. Таралымы 2582. Тапсырыс 37			